

Nicușor Dan și Președinta Comisiei de la Veneția, la BCU „Carol I”:

Miza europeană a apărării statului de drept

Marti, 20 octombrie 2026, Biblioteca Centrală Universitară „Carol I”, în colaborare cu Fundația Konrad Adenauer, Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept (Comisia de la Veneția), Facultatea de Drept a Universității din București, Reprezentanța Comisiei Europene în România și AGERPRES, găzduiește cea de-a doua ediție a **Rule of Law Forum**, un eveniment internațional dedicat consolidării statului de drept. Forumul se desfășoară în perioada 20–21 octombrie, la București, reunind instituții europene și naționale, reprezentanți ai sistemului judiciar, specialiști în drept, mediul academic și societatea civilă.

Într-un context european în care independența justiției, calitatea legislației, integritatea proceselor electorale și protejarea libertăților fundamentale se află în centrul dezbaterei publice, Forumul oferă un cadru de analiză lucidă și cooperare instituțională. Ediția din acest an aduce în prim-plan **Lista de verificare actualizată privind statul de drept a Comisiei de la Veneția**, alături de concluziile și recomandările Raportului Comisiei Europene privind statul de drept. Discuțiile urmăresc să conecteze standardele europene cu practica instituțională, de la controlul de constituționalitate și independența justiției până la combaterea corupției, libertatea de exprimare, inteligența artificială și integritatea electorală.

Deschiderea Forumului a avut loc cu participarea extraordinară a **E.S. Nicușor Dan, Președintele României**, care a declarat: „Constat că a devenit extrem de ieftin să plătești 1000 de voci care acoperă o voce legitimă. Aceasta cred că este o chestiune la care fiecare dintre noi, cei preocupați de democrație și de statul de drept trebuie să reflectăm. Închei, salutând prezența la București a doamnei președinte și a delegației Comisiei de la Veneția. Este important să discutăm unii cu alții și să învățăm unii de la alții. Unul dintre subiectele abordate a fost despre apartenența cetățeanului la Uniunea Europeană. Ne simțim cu adevărat membri ai acestei uniuni sau este o abstracțiune la care ne raportăm cu singura noastră identitate? Este o întrebare atât pentru cetățeni cât și pentru instituțiile care ar trebui să se angajeze într-un dialog mai amplu cu corespondentele lor europene și internaționale.”

E.S. prof. univ. dr. Marta Cartabia, președinta Comisiei de la Veneția a Consiliului Europei, a prezentat Lista de verificare actualizată privind statul de drept. Programul a inclus intervențiile prof. univ. dr. Norbert Lammert, președinte de onoare al Fundației Konrad Adenauer și fost președinte al Parlamentului Federal German, prof. univ. dr. Răzvan Dincă, decanul Facultății de Drept a Universității din București, Mara Roman, directoare interimară a Reprezentanței Comisiei Europene în România, și judecătoarea Laura Iuliana Scântei, membră a Comisiei de la Veneția. Mesajul video comisarului european Michael McGrath, responsabil pentru democrație, justiție, statul de drept și protecția consumatorilor, a completat perspectiva instituțională europeană.

Dimensiunea internațională a evenimentului este susținută de participarea delegației Comisiei de la Veneția, precum și a unor magistrați, profesori și experți cu experiență în instituții judiciare și academice europene. Printre aceștia se numără prof. univ. dr. Elena-Simina Tănăsescu, președinta Curții Constituționale a României, judecătoarea Octavia Spineanu-Matei, reprezentantă a Curții de Justiție a Uniunii Europene, judecătoarea Ana Hermina Iancu, vicepreședinta Înaltei Curți de Casație și Justiție, judecătorul Sebastian Rădulețu, de la Curtea

Europeană a Drepturilor Omului, și prof. univ. dr. Ion Gâlea, președintele Camerei a Opta a Tribunalului Uniunii Europene.

Se cuvine menționată și expoziția aniversară **„România și Comisia de la Veneția: 1991–prezent. O călătorie constituțională pentru democrație prin drept”**, care oferă un cadru de reflecție asupra evoluției celor 35 de ani de cooperare dintre România și Comisia de la Veneția, în perspectiva consolidării instituțiilor democratice și a culturii constituționale.

În cea de-a doua zi, lucrările se vor desfășura la Facultatea de Drept a Universității din București și la Reprezentanța Comisiei Europene în România, abordând teme precum calitatea reglementării, combaterea corupției, stabilitatea ordinii juridice financiare, independența justiției, libertatea de exprimare în mediul digital și rolul societății civile.

„Puține locuri din București pot spune mai mult despre România modernă decât clădirea în care ne aflăm. Ridicată între 1891 și 1893, după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, și inaugurată în martie 1895 de regele Carol I, Fundația Universitară s-a născut din convingerea că, pentru o societate care trebuia să se desprindă de metehnele orientale și să construiască instituții de tip european, dezvoltarea nu putea însemna doar căi ferate, poduri și infrastructură industrială, ci presupunea, în egală măsură, o suprastructură spirituală.

Această Bibliotecă a cunoscut și tragedia. În decembrie 1989, clădirea a ars împreună cu peste 500.000 de volume și manuscrise prețioase, dar a renăscut, fiind reconstruită sub egida UNESCO și redeschisă în anul 2001. Cred că aceasta este o lecție pe care o bibliotecă o poate oferi oricărui forum despre democrație: **și cărțile, și instituțiile pot fi rănite; ceea ce le ține în viață este grija generațiilor care le apără și le refac.**

De ce un forum despre statul de drept într-o bibliotecă? Pentru că, în definitiv, o bibliotecă și un stat de drept au în comun un principiu: respectul pentru argument și libertatea de a gândi critic. Într-o bibliotecă, nicio idee nu se impune prin forță, ci prin resurse documentare valide. La fel, într-o democrație constituțională de tip european, puterea nu se legitimează prin ea însăși, ci prin drepturi și prin instituții responsabile în fața cetățeanului. Într-un stat de drept, la fel ca într-o bibliotecă, există reguli valabile pentru toți.

De aceea ne bucură că ați ales BCU pentru organizarea celei de-a doua ediții a Forumului dedicat statului de drept, cu atât mai mult cu cât istoria bibliotecii noastre poartă și ea urmele unei rupturi dramatice: victimă a regimului comunist, BCU a renăscut odată cu refondarea democratică a României. În pragul împlinirii a 25 de ani de la redeschiderea BCU, pe 20 noiembrie, această istorie ne amintește că instituțiile, asemenea statului de drept, pot fi grav afectate, dar pot fi reconstruite prin voință, responsabilitate și încredere. Credem că Forumul acesta se adresează unei societăți românești care își dorește să fie o democrație constituțională europeană consolidată, dar care știe că acest lucru se învață și se apără zi de zi”, a declarat **conf. univ. dr. Mireille-Carmen Rădoi, directorul general al Bibliotecii Centrale Universitare „Carol I”**.